

Nechajme Slnko svietiť

V rámci Medzinárodného heliofyzikálneho roka 2007 (IHY 2007) pripravila Hvezdárň a planetárium v Prešove cyklus podujatí od **letného slnovratu** (21. júna 2007) po **jesennú rovnodennosť** (23. septembra 2007) pod názvom **Nechajme Slnko svietiť**. Cieľom našich podujatí je ukázať krásu, závažnosť a význam vedy o vesmíre a o Slnku. Zároveň chceme propagovať odbornú činnosť Hvezdárne a planetária v oblasti pozorovania Slnka, kde máme aj medzinárodnú spoluprácu. Zámerom je tiež ukázať možnosti popularizácie vedy o vesmíre a o Slnku viacerými formami s priamym kultúrnym zážitkom. Jednotlivé podujatia sú pripravené buď vo štvrtok poobede alebo v sobotu dopoludnia v určených dátumoch.
Srdečne pozývame našich návštevníkov na tieto podujatia!

Astronomická olympiáda

V dňoch 25. – 26. mája 2007 sa v priestoroch Hvezdárne a planetária v Prešove uskutočnilo 2. kolo prvého ročníka astronomickej olympiády na Slovensku, ktorú s príspevom Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV) organizuje Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV so sídlom v Tatranskej Lomnici.

Astronomická olympiáda prebieha v dvoch kategóriách a v troch kolách. Prvá kategória je určená pre žiakov vyšších ročníkov ZŠ a druhá kategória pre študentov stredných škôl. Prvé kolo prebehlo písomne doma, na školách, resp. na astronomických krúžkoch. Príklady, ktoré bolo treba vyriešiť a následne zaslať, boli zverejnené na internetovej stránke Astronomickej olympiády (www.ta3.sk/sas). Tie potom odborná porota vyhodnotila a určila úspešných riešiteľov postupujúcich do druhého kola. Druhé kolo sa uskutočnilo na dvoch vybraných miestach v rámci celého Slovenska, a to 11. a 12. mája 2007 vo Hvezdárni v Partizánskom pre účastníkov zo západného Slovenska a časti stredného Slovenska a v dňoch **25. a 26. mája 2007 vo Hvezdárni a planetáriu v Prešove** pre účastníkov z východného Slovenska a zvyšnej časti stredného Slovenska.

Súčasťou 2. kola astronomickej olympiády bol okrem riešenia príkladov aj pestrý a zaujímavý program určený pre všetkých účastníkov, t.j. pre samotných riešiteľov ako aj pre ich pedagogických vedúcich. Program pozostával z odborných prednášok na rôzne zaujímavé a aktuálne témy, ktoré predniesli členovia Výkonného výboru AO a prizvaní hostia. *Kozmológiu v kocke* elegantne predstavil zahraničný hosť Doc. RNDr. Zdeněk Mikulášek, CSc. z Masarykovej Univerzity v Brne.

V planetáriu pod umelou hviezdou oblohou sa účastníci zoznámili s najnovším vzdelávacím programom HaP v Prešove pod názvom *Po západe Slnka* a v rámci oddychu mohli relaxovať pri hudobnom programe *Mike Oldfield* z cyklu *Hudba pod hviezdou oblohou*. Všetci úspešní účastníci prvého aj druhého kola AO boli odmenení hodnotnými vecnými cenami. Ocenení boli aj ich prítomní pedagogickí vedúci. Úspešní riešitelia 2. kola AO postúpili do celoslovenského kola, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 25.-27. júna 2007 na Astronomickom ústave SAV v Starej Lesnej.

Účasťou na astronomickej olympiáde si jej účastníci nielenže rozširujú svoje odborné vedomosti, ale aj získavajú nové kontakty a priateľstvá v rámci spoločného záujmu o prírodné vedy a samotnú astronómiu.

RNDr. Danica Jančuškova

Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV, odbočka Prešov

Slovenská astronomická spoločnosť pri SAV je dobrovoľné výberové združenie vedeckých a pedagogických pracovníkov a priateľov astronómie. Má dlhoročnú tradíciu, vznikla v roku 1959 ako samostatná zložka ČSAS pri ČSAV.

V súčasnosti sa SAS pri SAV organizačne člení na 7 odbočiek: Banská Bystrica, Bratislava, Hlohovec, Hurbanovo, Prešov, Tatranská Lomnica a Žilina. Činnosť SAS pri SAV riadi Hlavný výbor so sídlom na Astronomickom ústave v Tatranskej Lomnici. Vedecko-výskumná činnosť Spoločnosti sa realizuje v štyroch odborných sekciách (stelárna, slnečná, medziplanetárna hmota, zákryty a zatmenia) a v dvoch komisiách (terminologická a pedagogická).

Prešovská odbočka SAS pri SAV bola založená v roku 1962. Jej predchodcom bol *Miestny odbor Štefánikovej astronomickej spoločnosti*, z iniciatívy ktorého vznikla v roku 1948 v Prešove prvá ľudová hvezdárň na Slovensku. Prešovská odbočka má v súčasnosti 35 členov. Väčšina našich členov je z Prešova, ale máme členov aj z Humenného, z Košíc, z Michaloviec, zo Sabinova a zo Svidníka. Dr. Gimerský, pôvodne z Prešova, je momentálne v Zürichu (Švajčiarsko), ale naďalej chce byť našim členom aspoň na diaľku. Členovia prešovskej odbočky SAS pri SAV sa pravidelne schádzajú na členských schôdzkach spojených s odborným programom. Ďalej majú vstup zdarma na všetky akcie poriadané Hvezdárňou a planetáriom v Prešove. Na mimoriadne podujatia sú pozývaní osobitnými pozvánkami a pravidelne im zasielame

Astronomický informátor. Tiež majú možnosť zúčastňovať sa na odborných astronomických seminároch, expedíciách a požiť si odbornú literatúru z knižnice HaP v Prešove.

Exkurzia na východ dňa 12. mája 2007

V sobotu, dňa 12. mája 2007, sa zrealizovala dlho plánovaná spoločná exkurzia našich členov do *Hvezdárne v Michalovciach, na Observatórium na Kolonickom sedle a do Hvezdárne v Humennom*, kde pracujú niektorí ďalší členovia našej odbočky. Na tejto exkurzii sa zúčastnilo spolu 14 osôb, z toho 11 členov SAS pri SAV a traja ich rodinní príslušníci.

Vo Hvezdárni v Michalovciach nás privítal a veľmi ochotne sa nám venoval náš dlhoročný člen - RNDr. Zdeněk Komárek, ktorý nás poinformoval o činnosti hvezdárne a zoznámil nás s ich prístrojovou technikou. V Humennom nás čakal ďalší náš dlhoročný člen - Michal Maturkanič, ktorý sa pripojil k nám a bol našim verným odborným aj osobným sprievodcom na Observatóriu na Kolonickom sedle a potom aj vo Hvezdárni v Humennom. Najväčší ďalekohľad na Slovensku – Vihorlatský národný teleskop, umiestnený na Observatóriu na Kolonickom sedle, nám ukázal tamojší pracovník Pavol A. Dubovský. Všetkým veľmi pekne ďakujeme za milé a ochotné prijatie a kvalitný odborný výklad. Exkurzia dopadla veľmi dobre, počasie nám prišlo a domov sme sa vrátili obohatení o nové poznatky a pekné spomienky.

RNDr. Danica Jančuškova, predsedníčka odbočky